

Adres
Yeminli Mali Müşavirlik
Denetim ve Danışmanlık Hiz. A.Ş.

Tarih :01/11/2017
Konu :Cari hesap sözleşmesi ve cari hesap işleyişi

1-Cari hesap bir kişiye (tedarikçi ve müşteri) olan borç ile o kişiden olan alacağın ister aynı hesapta, ister ayrı hesapta izlensin matematiksel olarak belirlendiği belli bir dönemde netleştirilerek talep edildiği bir çizelgedir. Şirketinizin üst yöneticilerinin uygun görmesi ve yazılı olarak bir “ cari hesap sözleşmesi” yapılması halinde (aşağıdaki 3.maddedeki notumuz hariç) Türk Ticaret Kanunu açısından cari hesap uygulamaları açısından bir sakınca yoktur.

2-Cari hesap hakkında Ticaret Kanunu ve muhasebe düzenlemeleri açısından açıklamalarımız yazımızın ekinde. Yazımız ekinde bir de cari hesap sözleşmesi bulunmaktadır.

3- Bildiğiniz üzere zaman zaman tedarikçilerimizin hakkında vergi idaresi tarafından olumsuz bir tespit (sahte fatura kullanma , işyerinde bulunmama, KDV beyannamelerindeki uyumsuzluklar ve/ veya beyanname vermeme gibi) olduğu ileri sürülebilmektedir. Bu durumda hakkında olumsuz tespit bulunan bu tedarikçilerimize yapılan ödemeler tevsik edilerek (banka veya resmi çek ile ödeme) sorun şirketiniz açısından çözülmektedir. Ancak cari hesap uygulanması durumunda ödemelerin tevsikinde bir sorun yaşanacaktır. Dolayısı ile kısa süre önce çalışılmaya başlanılan dolayısı ile henüz karşılıklı olarak ticari ve hukuki açıdan güven tesis edilmemiş tedarikçi/müşterilerle cari hesap çalışılmamasını tavsiye ederim.

Saygılarımla,

(1) CARİ HESAP HAKKINDA GENEL AÇIKLAMALARIMIZ

Türk Ticaret Kanunu’nda düzenlenmiş bulunan “cari hesap” özel bir takas müessesidir.

TTK md. 87ye göre;

”İki kimsenin para, mal, hizmet ve diğer hususlardan dolayı birbirlerindeki alacaklarını ayrı ayrı istemekten vazgeçip bunları kalem kalem borç ve alacak şekline çevirerek hesabın kesilmesinden çıkacak bakiyeyi isteyebileceklerine dair bulunan sözleşmeye cari hesap sözleşmesi denir”

Cari hesap müessesesi sözleşme ile kurulur. Cari hesap sözleşmesi yazılı yapılmadıkça muteber değildir (TTK md. 87/2). Buna göre cari hesap sözleşmesinin yazılı yapılması lazımdır. Yazılı yapılmayan sözleşme geçerli olmaz ve taraflar açısından sonuç doğurmaz. Yazımızın sonun örnek bir sözleşme vardır.

Cari hesaptaki kayıt düzeni ile ilgili yasal bir düzenleme (Tek Düzen Hesap Planında “cari hesap” adı altında bir hesap) yoktur.

Ancak cari hesap işleyişi hakkında şu izahatı yapmak faydalı olacaktır; bir kişi veya kurumun hem alıcı, hem de satıcı olması durumunda, her ne kadar satışlardan doğan alacaklar ile, alışlardan doğan borçlar ayrı hesaplarda izlense bile genellikle bu hesaplar ödeme veya tahsilat ile kapanmayacaktır. Çünkü pratikte böyle bir durumda tarafların tahsilat ve ödeme yapmaları söz konusu olmayacak, taraflar aralarında mutabakat sağladıktan sonra hesap kalanları aynı ise birbirleriyle karşılaştırılarak kapatılacak veya bakiye varsa borçlu tarafından ödenecek veya bakiye tek bir hesaba aktarılacak ve bilançoğa yansıtılacaktır. Bu anlamı ile, iki kişi arasındaki bütün işlemler ayrı hesaba kaydedilse bile, sonunda yine bir hesapta toplanacak ve taraflar bakiye üzerinden hesaplaşacaklardır. Dolayısıyla muhasebede cari hesap bir kişiye olan borç ile o kişiden olan alacağın ister aynı hesapta, ister ayrı hesapta izlensin matematiksel olarak belirlendiği bir çizelgedir.

Cari hesap işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde cari hesap için hesaplanan dönem bakiyeleri ve bunlara uygulanan faizin muhasebe kayıtları esastır.

Örnek:

X ve Y firmaları bir cari hesap sözleşmesi yapmışlardır. Sözleşmeye göre hesap mutabakatı üçer aylık dönemler halinde yapılacak ve alacağın kesinleştiği tarihten itibaren aylık %2 oranında faiz uygulanacaktır. Hesap mutabakatı yapıldıktan sonra fark tesbit edilerek cari hesap döneminin kesildiği tarihe kadar faiz hesaplanacaktır.

Yapılan hesap kesiminde X firması lehine 1.190.000.000 TL bakiye çıkmış ve bu bakiyenin kaynaklandığı işlemin gerçekleşme tarihinden itibaren 19.833.000 TL faiz hesaplanmıştır. Buna göre;

X Firmasının Kaydı

_____/_____
120.02 Y Firması 19.833.000
649.01...Diğer Gelirler 19.833.000

_____/_____
Y Firmasının Kaydı

_____/_____
780 FİNANSMAN GİD. 19.833.000
320 X Firması 19.833.000
_____/_____

CARİ HESAP SÖZLEŞMESİ

Sözleşme Tarihi :.../.../....

Sözleşme No :.....

CARİ

HESAP

SÖZLEŞMESİ

Bir tarafta adresinde faaliyet gösteren
.....SANAYİ ve TİCARET LTD.ŞTİ. (bundan böyle kısaca alacaklı diye adlandırılacaktır)
diğer tarafta
.....adresinde faaliyet gösteren

.....firması (bundan böyle borçlu olarak
adlandırılacaktır) ile aşağıdaki konularda mutabık kalınmıştır.

A-CARİ HESAP VE İŞLEYİŞİ

1. Alacaklı borçluya sattığı mallardan, verdiği hizmetlerden, kestiği faturalardan, aldığı paralar ve çeklerden, gelen ve gönderilen havale ve dekontlardan dolayı bir CARİ HESAP tutacaktır. Alacaklının bu cari hesaba borç ve alacak olarak kaydettiği kalemler kesin olup haklı bir neden dışında borçlunun mukavele ve muameleye müteallik dava ve müdafaa hakkı yoktur.
2. Alacaklı bu cari hesabın akdinden önce borçlu ile yaptığı her türlü hukuki muamele, fiil ve işlerden dolayı kendi ticari defterindeki borç ve alacağını Cari hesabına borç ve alacak kaydetmek hakkına haizdir.
3. Borçlu tarafından alacaklıya keşide veya ciro edilerek teslim edilen bilcümle kambiyo senetlerinin Cari hesaba kaydı , bu senet bedellerinin tahsil edilmesi halinde muteber olmak şartıyla vuku bulmuş sayılır.
4. Borçlunun alacaklıya Türk Lirası cinsinden yaptığı nakit , çek , senet v.s. ödemelerinde ödemenin borçlunun cari hesabına alacak kaydedildiği günkü Yapı Kredi Bankası Efektif satış kuru uygulanır.
5. Taraflar arasındaki hesap uyuşmazlıklarında alacaklının ticari defter kayıtları esas alınır.

İşbu Cari hesabın azami limiti..... USD (YalnızAmerikan Doları)'dır. Borçlunun borç toplamı tespit edilen limiti aşması halinde borçlu limit aşımı borcunu nakden ödemekle ya da ek bir sözleşme yapmakla mükelleftir.

Alacaklı tarafından satılan ürün yasa ve kurallara uygun olarak iade edilmek istendiğinde satış faturasında yazılı ürün bedeli borçlunun Cari hesabına alacak kaydedilir. Söz konusu ürün alacaklının stoklarında mevcut başka bir ürün ile Değiştirilmesi gerektiğinde ürünün satış faturasında yazılı TL cinsinden Bedeli iade tarihindeki USD kuruna bölünmek suretiyle tespit edilen USD tutarı , yerine verilecek ürünün USD cinsinden bedeli ile Karşılaştırılarak aradaki fark tahsil ya da tediye edilir.

B. TEMERRÜT FAİZİ

Alacaklı borçlunun temerrüde düşen borcuna TL bazında aylık % 10 (Yüzde on) temerrüt faizi talep etmek hakkına sahiptir.

C. SÖZLEŞMENİN FESHİ

Alacaklı bu sözleşmenin herhangi bir döneminde sözleşmeyi tek taraflı olarak fesh ederek borçludan cari hesap bakiyesini ve varsa diğer borçlarını 7 gün içinde ödemesini talep etme hakkına haizdir.

Borçlu haklı bir neden olmadıkça bu sözleşmeyi fesh edemez. Borçlunun alacaklıya olan tüm borçları ödenmeden bu sözleşme hükümleri sona erdirilemez.

D. MUACCELİYET

Borçlu borcunu vadesinde yerine getirmediği veya bu sözleşme hükümlerinden birini ihlal ettiği takdirde yahut üçüncü şahıslar tarafından hakkında icra takibine başlanması , haciz kararı alınması

,karşılıksız çek keşide etmesi, protesto olması , hatır bonolarına başvurması , kendisinin konkordato talep etmesi gibi hallerde bakiye borcunun tamamını hiçbir ihtar ve merasime gerek kalmaksızın muaccel olur. Muaccel olan borcun tamamını taraflar faiz ve giderleri ile birlikte derhal ve nakden ödeyeceğini kabul ve taahhüt ederler.

E. KANUNİ İKAMETGAH

İşbu sözleşmede yer alan hususların yerine getirilmesi ve taraflara tebligat yapılabilmesi için aşağıda isim ve imzası yanında yazılı yeri kanuni ikametgah olarak ittihaz ettiğini , bu adrese yapılacak tebligatların şahsına yapılmış sayılacağını , diğer bir mahali kanuni ikametgah olarak ittihaz edecek olurlarsa yeni adresi en kısa zamanda noter aracılığı ile karşı tarafa bildirmeyi , bildirmedikleri takdirde aşağıda yazılı adresi her türlü takibat icrası için lüzumlu kanuni ikametgah adres ve itibar eylediğini taraflar kabul eder.

F. TAKİP, MAHKEME MASRAFLARI ve AVUKATLIK ÜCRETLERİ

İşbu sözleşmeden doğan borçların tahsili hususunda alacaklının mahkeme ve icra dairelerinde takibat yapmak mecburiyetinde kalması halinde , bu yolda yapılacak bütün masraflar , anapara , faiz ve masraflarla birlikte % 10 Avukatlık vekalet ücretini, icra dairesinde tahakkuk edecek cezaevi harcını alacaklıya ödemeyi taraflar kabul ve taahhüt eder.

G. DİĞER HUSUSLAR

Bu sözleşmede hüküm bulunmayan konularda Türk Ticaret Kanunu'nun amir hükümleri uygulanır.

Bu sözleşmeden doğan ihtilafların hal mercii olarak İstanbul Mahkeme ve icra daireleri yetkili kılınmıştır.

7 başlık vemaddeden oluşan işbu sözleşme .../.../.... tarihinde iki nüsha olarak düzenlenmiş ve taraflarca kabul , beyan ve taahhüt edilerek imzalanmıştır.

ALACAKLI	BORÇLU
Kaşe ve İmza	Kaşe ve İmza